

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Pfv.I.21.127/2012/4.szám

A Kúria a Szepesi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: Hamarné dr. Szepesi Veronika ügyvéd) által képviselt I. r., II. r., III. r. felpereseknek a Dr. Horváth Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Horváth Kálmán ügyvéd) által képviselt I. rendű és a személyesen eljáró II. rendű alperesek ellen közös tulajdon megszüntetése iránt a Szekszárdi Városi Bíróságnál 41.P.20.830/2011. számon megindított és másodfokon a Szekszárdi Törvényszék 8.Pf.20.858/2011/6. számú ítéletével befejezett perében, az említett számú jogerős ítélet ellen az I. rendű alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felpereseknek mindösszesen 25.000 (Huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 100.000 (Százezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati kérelem elbírálása szempontjából irányadó tényállás szerint a peres felek osztatlan közös tulajdonát képezték az egymással szomszédos perbeli 2341 és 2342 hrsz-ú ingatlanok. Az I. rendű felperes, valamint az I. rendű és a II. rendű alperesek tulajdoni hányada egyenként 4/16 rész, a II. rendű és a III. rendű felperes tulajdoni hányada egyenként 2/16 rész volt. Az ingatlan-nyilvántartás újraserkesztését megelőzően a 2341 hrsz. alatti ingatlan az 1417 hrsz. alatti ingatlannak felelt meg, míg a 2342 hrsz. alatti ingatlan az 1418 hrsz. alatti ingatlannak.

A 1417 és 1418 (rég) hrsz. alatti ingatlanok Cs. J-né, N.L-né és Sz. P-né tulajdonát képezték, Cs. J-né tulajdonában mindkét ingatlan 1/2 része, N.L-né és Sz. P-né tulajdonában pedig 1/4 része állt.

1958. február 27-én az I. rendű felperes és házastársa: néhai id.

Z. J. megvásárolta Cs. J-nétől az 1417 és 1418 hrsz. alatti ingatlanok tulajdoni illetőségeit, tulajdonjoguk egymás között egyenlő arányban nyert bejegyzést az ingatlan-nyilvántartásba. Az I. rendű felperes házastársa 1985. április 28-án elhunyt, gyermekei: a II. rendű felperes és néhai ifj. Z. J. szerezték meg öröklés jogcímén az ingatlanok személyenként 2/16 részét. Ifj. Z. J. 2006. október 28-án elhunyt, 2/16 tulajdoni hányadát a III. rendű felperes örökölte.

Az alperesek tulajdoni hányada N. L-né jogelődötől származik.

Cs. J-né, N. L-né és Sz. P-né 1958-ban az osztatlan közös tulajdonukban álló két szomszédos ingatlan használatát megosztották arra tekintettel, hogy Cs. J-né a tulajdoni hányadát értékesíteni kívánta az I. rendű felperes és néhai házastársa részére. Az I. rendű felperes és néhai házastársa 1960. április 15-én megkapta az építési engedélyt az 1417 és 1418 (rég) hrsz. alatti ingatlanok általuk használt területén, új lakóház építésére.

Az I. rendű felperes és néhai házastársa, valamint néhai id. Z.J.jogutódjai használták a 2341 hrsz. alatti ingatlant, N.L-né és S.P-né használta a 2342 hrsz. alatti ingatlant.

A felperesek többször módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy elsődlegesen 1970-ben, másodlagosan 1981-ben az I. rendű felperes és néhai id. Z.J.egymás között egyenlő arányban elbirtoklás jogcímén, ezt követően a II. rendű és III. rendű felperes elbirtoklás és öröklés jogcímén megszerezte az I. rendű és a II. rendű alperesek tulajdonát képező 2341 hrsz. alatti ingatlan 1/2 tulajdoni illetőségét. Arra hivatkoztak, hogy az ingatlan telekhatárai és használati viszonyai 1960 óta változatlanok, az I. rendű felperes, valamint a II. és a III. rendű felperes jogelődje az ingatlanrészt tíz éven át zavartalanul használta és birtokolta, a felperesek (és jogelődek) a 2341 hrsz. alatti ingatlant használták sajátjukként, az alperesek pedig a 2342 hrsz-ú ingatlant.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Elismerték, hogy a 2341 hrsz. alatti ingatlant kizárólag az I. rendű felperes és néhai házastársa, illetve jogutódaik birtokolták, használták és viselték annak terheit, azonban azt vitatták, hogy a 2341 hrsz. alatti ingatlan a korábbi 1417 hrsz. alatti ingatlannak felelne meg.

Az elsőfokú eljárásban a 2011. március 11-én megtartott tárgyaláson - a bíró személyében bekövetkezett változás miatt - az eljáró bíró ismertetette a peres iratot, a csatolt P.21.189/2010. és P.20.250/2011. számú iratot. Ezt követően folytatódott a bizonyítási eljárás, majd az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a 2341 hrsz. alatti ingatlan I. rendű alperest megillető 4/16 tulajdoni hányadából az I. rendű felperes 2/16 tulajdoni hányadot elbirtoklás címén 1971. január 1. napján

megszerzett. A II. rendű felperes 1/16 tulajdoni illetőséget néhai id. Z. J. 1971. január 1. napján elbirtoklás címén történt köztes jogszerzésével az I. rendű felperes özvegyi haszonélvezeti jogával terhelten 1985. április 28-án öröklés címén, a III. rendű felperes 1/16 tulajdoni illetőséget néhai id. Z. J. 1971. január 1. napján elbirtoklás címén, néhai ifj. Z. J. 1985. április 28-án öröklés címén történt köztes jogszerzésével az I. rendű felperes özvegyi haszonélvezeti jogával terhelten 2006. október 28-án öröklés címén megszerzett. Ugyanezt állapította meg az II. rendű alperes 4/16 tulajdoni hányada vonatkozásában is. Az ítélet jogerőre emelkedését követően megkeresni rendelte az illetékes földhivatalt a tulajdonjog-változás ingatlan-nyilvántartási bevezetése érdekében. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az I. rendű felperes és néhai házastársa tíz évnyi szakadatlan és zavartalan birtoklással 1971. január 1-jén elbirtokolták az alperesi jogelődök 2341 hrsz. alatti ingatlanban lévő tulajdoni hányadát, tekintettel arra, hogy az 1961. év első napjától kezdődően semmilyen adat nem utalt arra, hogy az I. rendű felperes és néhai házastársa, valamint ezen személy jogutódai által megvalósított ingatlanhasználatot bárki vitatta volna.

Az I-II. rendű alperesek fellebbezését elbíráló másodfokú bíróság részben - az alpereseket terhelő perköltség vonatkozásában - megváltoztatta az elsőfokú bíróság ítéletét, egyebekben helybenhagyta azt.

Ítéletének indokolásában kiemelte a másodfokú bíróság: az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I. rendű felperes és néhai házastársa 1971. január 1-jén elbirtoklással tulajdonjogot szerzett a perbeli ingatlan alperesek nevében nyilvántartott tulajdoni hányadán, néhai id. Z. J. és néhai ifj. Z. J. vonatkozásában helyesen állapította meg a közbenső jogszerzést. Az 1961. évet követően kialakult használati és birtokállapotot az alperesek sem vitatták.

Mivel az alperesek fellebbezésükben azt is sérelmezték, hogy a 2010. november 10. napján 26. sorszámon benyújtott keresetmódosítását az elsőfokú bíróság nem kézbesítette a részükre, rámutatott a másodfokú bíróság, hogy az alperesek részére történő kézbesítésének szabályszerűsége az iratokból valóban nem állapítható meg, de az alperesek a keresetlevél pontos tartalmával tisztában voltak, hiszen a 2011. március 11-én megtartott tárgyaláson az eljáró bíró személyében történt változás miatt iratismertetésre került sor, amelynek során a bíróság valamennyi peres iratot, valamint a csatolt P.21.189/2010. és a P.20.250/2011. számú iratok tartalmát is ismertetette, így a keresetmódosítás is ismertetésre került. Emellett a tárgyaláson a felperesek jogi képviselője előadta a kereset tartalmát, amelyre vonatkozóan az I. rendű alperes jogi képviselője előterjesztette érdemi ellenkérelmét. Mindezek szerint a módosított kereset közlésre került, az alperesekkel szemben hatályosult a kereset, az alperesek

tisztában voltak a velük szemben támasztott igényekkel.

A jogerős ítélet ellen - tartalma szerint hatályon kívül helyezése és a kereset elutasítása végett - az I. rendű alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet.

Érvelése szerint az első- és a másodfokú bíróság ítélete jogszabálysértő mind anyagi, mind pedig eljárásjogi szabályok tekintetében.

Tévedtek az eljáró bíróságok, amikor nem tulajdonítottak jelentőséget egyrészt annak, hogy a keresetet a részére valamint a II. rendű alperes részére nem kézbesítették, másrészt annak, hogy az elsőfokú bíróság úgy egyesítette a P.21.189/2010. pert a P.20.560/2009. számú perhez, hogy az erről szóló végzést a részére ugyancsak nem kézbesítette. A keresetlevél kézbesítésének elmaradása olyan súlyos eljárási szabálysértés, amelyet a keresetlevél tárgyaláson történő ismertetése nem pótolhat.

Ugyancsak tévedtek az ügyben korábban eljáró bíróságok, amikor a felperesek keresetének a Ptk. 121.§ (1) bekezdésében foglaltakra tekintettel helyt adtak, figyelmen kívül hagyva a perben beszerzett bizonyítékokat.

A felperesek felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására és költségeinek megtérítésére irányult. Utaltak arra, hogy a 2342 hrsz. alatti ingatlan esetében a peres felek jogerős egyezsége kötöttek, az I. rendű alperes javára a tulajdonjog elbirtoklás jogcímén az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzést nyert, ebből következően érthetetlen, hogy az I. rendű alperes miért vitatja a 2341 hrsz. alatti ingatlan esetében a jogerős ítélet megállapításait.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A Pp. 270.§ (2) bekezdésében és a 275.§ (3) bekezdésében foglaltak szerint a jogerős ítélet vagy az ügy érdemében hozott jogerős végzés felülvizsgálatát a Kúriától - jogszabálysértésre hivatkozással - a fél, a beavatkozó, valamint a rendelkezés reá vonatkozó része ellen az kérheti, akire a határozat rendelkezést tartalmaz. Ha a felülvizsgálni kért határozat a jogszabályoknak megfelel, vagy olyan eljárási szabálysértés történt, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása nem volt, a Kúria a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

Az idézett jogszabályi rendelkezések együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.

Az I. rendű alperes felülvizsgálati kérelmében említett eljárási szabálysértésre vonatkozóan kiemeli a Kúria: a felperesek 2010.

november 10-én érkezett 26. sorszámú keresetlevele az alperesek részére történő kézbesítésének szabályszerűsége az iratokból nem állapítható meg, azonban a másodfokú bíróság helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy az alperesek tisztában voltak a keresetlevél pontos tartalmával, hiszen a 2011. március 11-én megtartott tárgyaláson az eljáró bíró személyében történt változás miatt iratismertetésre került sor. Az iratismertetés során a bíróság valamennyi iratot, továbbá a csatolt P.21.189/2010. és a P.20.250/2011. számú iratok tartalmát is ismertette és ezen ügy iratai között szerepel 26. sorszám alatt a felperesek módosított keresete. A tárgyaláson a felperesek jogi képviselője megjelölte a kereset tartalmát, erre vonatkozóan az I. rendű alperes jogi képviselője előterjesztette érdemi ellenkérelmét.

A tárgyaláson az eljáró bíró tájékoztatta a feleket, hogy a per a pontosított kereset alapján folyik, az I. rendű alperes jogi képviselője előadta, hogy a keresetet a bíróságnak el kell utasítania, mert a felperesek nem birtokolták el az ingatlanrészt. A tárgyaláson az I. rendű alperes is személyes nyilatkozatot tett, majd a bíró figyelmeztette a feleket a bizonyítási kötelezettségükre és annak tartalmára is.

Mindezekre tekintettel helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a 26. sorszámú keresetmódosítás közlésre került, az alperesek tisztában voltak a velük szemben támasztott igénnyel.

Ezzel összefüggésben annak jelentőségére mutat rá a Kúria, hogy a perindítás hatályai a keresetnek, illetőleg a viszontkeresetnek az ellenféllel való közlésével állnak be, azaz amikor az alperes - viszontkereset esetében a felperes - abba helyzetbe kerül, hogy tudomást szerez a keresetről (viszontkeresetről), képessé válik ellenkérelmének előterjesztésére és ezáltal az eljárás kétoldalúvá válik. A 2011. március 11-én megtartott tárgyalás eseményeinek eredményeként annak ellenére megvalósultak a perindítás garanciális követelményei, hogy az iratokból nem állapítható meg a 26. sorszámú beadvány kézbesítése az alperesek részére, így az ügy érdemére kiható - felülvizsgálat alapját képező - eljárási szabálysértés nem valósult meg.

A felülvizsgálati kérelem eljárási szabálysértésre vonatkozó további érvei kapcsán arra mutat rá a Kúria, hogy a bíróság - az ügyek együttes tárgyalása és eldöntése érdekében - elrendelheti az előtte folyamatban levő olyan perek egyesítését, amelyeknek tárgya egymással összefügg (Pp. 149.§ (2) bekezdés). A bíróság a perek egyesítését hivatalból rendeli el, azaz helye van az egyesítésnek akkor is, ha a felek ellenzik. Az egyesítés végzéssel történt, s habár a bíróság e végzését nem küldte meg a feleknek, az iratismertetés során ismertette a P.21.189/2010. számú ügy iratanyagát, így egyértelművé vált, hogy a per milyen keretek között folyik. Megjegyzi a Kúria, hogy a perek egyesítését elrendelő végzés pervezető végzés, amely fellebbezéssel nem támadható.

Az ügy érdemére vonatkozó felülvizsgálati érvelés kapcsán kihangsúlyozza a Kúria, hogy a másodfokú bíróság a per főtárgya tekintetében helyes ténybeli és jogi indokai alapján hagyta helyben az elsőfokú bíróság ítéletét, eljárása során sem anyagi jogi, sem eljárásjogi jogszabálysértést nem követett el. Mindkét fokú bíróság fokozottan vizsgálta az elbirtoklás törvényes kellékeinek a fennállását, megfelelően alkalmazták a Ptk. 121.§ (1) bekezdése által előírtakat és a PK 4. számú állásfoglalásban foglaltakat. Figyelemmel voltak arra, hogy az elbirtoklás a Ptk. hatálybalépése (1960. május 1.) után kezdődött, továbbá figyelemmel voltak a közbenso jogszerzésekre, valamint azokra a tényekre és körülményekre is, amelyekből a „sajátjakénti” birtoklásra lehetett következtetni.

A perben eljáró bíróságok kellőképpen megindokolták határozatukat (Pp. 221.§ (1) bekezdés), és helytállóan értékelték azt a tényt is, hogy a perrel érintett ingatlannal szomszédos 2342 hrsz. alatti ingatlanra vonatkozóan a peres felek külön perben jogerős egyezséget kötöttek, az I. rendű alperes javára a tulajdonjog elbirtoklás jogcímén az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzést nyert.

Mindezekre figyelemmel a Kúria a jogerős ítéletet – minthogy az nem sérti a felülvizsgálati kérelemben állított eljárásjogi szabályokat és mindenben megfelel az irányadó anyagi jogi szabályoknak is – a Pp. 275.§ (3) bekezdésében foglaltak alkalmazásával hatályában fenntartotta.

A Pp. 270.§ (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 78.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő I. rendű alperes viseli a saját költségét és köteles a felperesek felülvizsgálati költségének a megfizetésére, amely költség a felperesek képviselőjét ellátó jogi képviselő ügyvédi munkadíjának összege. A Kúria a munkadíj összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (1) és (5) bekezdésében foglaltakra figyelemmel állapította meg.

Az I. rendű alperes személyes költségmentességben részesült, a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet (Kmr.) 13.§ (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel a 14.§-ban foglaltak alapján az állam viseli.

Budapest, 2013. március 13.

. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, Dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, Dr. Varga Edit s.k. bíró

